

105743 - schrapping tableau

BESLISSING

Van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten inzake het bezwaar van

mr. X,

advocaat te A,

(hierna: “belanghebbende”)

gericht tegen het door de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: “algemene raad”) genomen besluit van 3 mei 2018, inhoudende de schrapping van het tableau met ingang van 3 september 2018.

Procesverloop

1. Bij brief van 17 april 2018 bericht de algemene raad voornemens te zijn belanghebbende ingevolge artikel 8c, derde lid, van de Advocatenwet te schrappen. Belanghebbende wordt in de gelegenheid gesteld om zijn zienswijze op de voorgenomen schrapping kenbaar te maken.
2. In aanvulling op eerdere berichten van 19 en 24 april 2018 zendt belanghebbende bij e-mailbericht van 2 mei 2018 zijn zienswijze van 1 mei 2018 op het voornemen tot schrapping per 3 september 2018.
3. Bij brief en per e-mailbericht van 3 mei 2018 besluit de algemene raad tot schrapping van belanghebbende met ingang van 3 september 2018.

4. Bij brief van 5 juni 2018, verzonden per e-mailbericht van dezelfde datum, maakt belanghebbende op nader aan te voeren gronden bezwaar tegen het besluit van de algemene raad van 3 mei 2018.
5. Bij brief van 8 juni 2018, tevens verzonden per e-mailbericht van dezelfde datum, bevestigt de algemene raad de ontvangst van het bezwaarschrift van 5 juni 2018 en verleent belanghebbende desgevraagd een termijn van vier weken om zijn bezwaargronden te formuleren.
6. Bij e-mailbericht van 9 juli 2018 zendt belanghebbende zijn aanvullend bezwaarschrift van 8 juli 2018.
7. Bij brief van 12 juli 2018 wordt belanghebbende uitgenodigd voor een hoorzitting op 25 juli 2018 ter toelichting van zijn bezwaarschrift. Bij e-mailbericht van 12 juli 2018 meldt belanghebbende op genoemde datum verhinderd te zijn wegens vakantie van 20 juli tot 9 augustus 2018. Vervolgens wordt belanghebbende bij brief van 18 juli 2018 uitgenodigd voor een hoorzitting op 13 augustus 2018 op het bureau van de NOvA te Den Haag.
8. Op het tijdstip van de hoorzitting bericht belanghebbende telefonisch niet in persoon aanwezig te kunnen zijn voor de hoorzitting op 13 augustus 2018. Vervolgens wordt besloten om belanghebbende namens de algemene raad door mr. B.J.M. de Leest, lid van de algemene raad, in aanwezigheid van mr. M.E. Veenboer, griffier, direct telefonisch te horen.
9. Bij brief van 15 augustus 2018, tevens verzonden per e-mailbericht van dezelfde datum, wordt belanghebbende meegedeeld dat ingevolge artikel 7:10, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: "Awb") de beslissing op het voorliggende bezwaar wordt verdaagd met ten hoogste zes weken, derhalve tot uiterlijk 1 oktober 2018. Met dezelfde brief is belanghebbende bericht dat de algemene raad heeft besloten de termijn waartegen de schrapping van belanghebbende plaatsvindt, is gewijzigd van 3 september 2018 in 3 oktober 2018.

Toetsingskader

10. Ingevolge artikel 8c, derde lid, van de Advocatenwet worden van het tableau geschrapt zij, die, hetzij onafgebroken, hetzij met onderbrekingen, gedurende een tijdvak van drie jaar voorwaardelijk als advocaat ingeschreven hebben gestaan zonder dat het bewijs kan worden overgelegd dat met gunstig gevolg het in artikel 9c van de Advocatenwet bedoelde examen is afgelegd.

11. Ingevolge artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet vindt schrapping van het tableau plaats na kennisgeving door de algemene raad aan belanghebbende met ingang van een tijdstip dat ten minste twee maanden en ten hoogste zes maanden na de datum van kennisgeving is gelegen.

12. Ingevolge artikel 9c, eerste lid, van de Advocatenwet draagt de Nederlandse orde van advocaten zorg voor een opleiding voor stagiaires en stelt de stagiaire in de gelegenheid deze opleiding te volgen die met een examen wordt afgesloten.

Het bezwaarschrift van belanghebbende

13. In bezwaar voert belanghebbende de volgende gronden aan:

(i) Met de gewijzigde opzet van de Beroepsopleiding (hierna: “BA”) is de zogenoemde ‘compactcursus’ komen te vervallen als gevolg waarvan juristen met actuele juridische kennis en ervaring niet meer via een verkorte procedure het certificaat van de BA kunnen verkrijgen. Zij moeten op dezelfde (schoolse) wijze en gedurende dezelfde periode die geldt voor stagiaires die direct na afronding van de universiteit de BA starten, de BA volgen. In deze nieuwe opzet wordt de ervaren jurist onvoldoende ruimte gelaten om blijk te geven van zijn kennis en wordt onvoldoende rekening gehouden met de digitale vaardigheden van de ‘oudere’ stagiaires als gevolg waarvan sprake is van leeftijdsdiscriminatie.

(ii) De algemene raad gaat voorbij aan de ruime ervaring van belanghebbende als bedrijfsjurist met zijn expertise op het gebied van het luchtvaartrecht, in 2015 reden om zich op deze complexe nichemarkt te vestigen als stagiaire-ondernemer.

(iii) In verband met de lopende bezwaarprocedure bij de examencommissie tegen de uitslag van het op 12 januari 2018 afgelegde examenonderdeel informatie- en bewijsvergaring is het niet mogelijk binnen drie jaar na beëdiging (6 maart 2015) het certificaat BA te behalen. Omdat de regelgeving ter zake geen passende oplossing biedt, is reeds op die grond de schrapping van het tableau onterecht.

(iv) Als gevolg van het contact tussen de algemene raad en de Uitvoeringsorganisatie BA hierna: “UO”) inzake de beoordeling van het tegen de toetsuitslag bewijs- en

informatievergaring gerichte bezwaar is geen sprake meer van een objectieve onbevooroordeelde beoordeling door de examencommissie van het bezwaar.

(v) De beleidsvrijheid van de algemene raad, bedoeld in artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet, houdt in dat, alvorens tot het schrappingsbesluit te komen, een belangenafweging wordt gemaakt. In deze belangenafweging heeft de algemene raad bij de vaststelling van de schrappingsdatum zich onvoldoende rekenschap gegeven van de specifieke belangen en omstandigheden van belanghebbende.

14. Belanghebbende verzoekt:

primair: intrekking van het besluit van 3 mei 2018 en af te zien van schrapping per 3 september 2018;

subsidiair: aanhouding van het besluit tot schrapping van 3 mei 2018 zolang er geen onherroepelijk besluit is dat het in artikel 9c van de Advocatenwet bedoelde examen niet is behaald;

meer subsidiair: wijziging van het besluit van 3 mei 2018 in de zin dat de schrapping wordt uitgevoerd na een periode van zes maanden na kennisgeving, alsmede vergoeding van de door belanghebbende in zake de bezwaarprocedure gemaakte kosten.

Behandeling van het bezwaar

Algemeen

15. Naar aanleiding van het horen van belanghebbende op 13 augustus 2018 heeft de algemene raad besloten belanghebbende, vooruitlopend op de formele beslissing op bezwaar, bij brief van 15 augustus 2018 te berichten de schrappingsdatum te wijzigen in 3 oktober 2018.

16. Ingevolge artikel 6:19, eerste lid, van de Awb heeft het bezwaar van belanghebbende van rechtswege mede betrekking op het besluit van 15 augustus 2018 waarmee een voormelde wijziging is aangebracht in het bestreden besluit van 3 mei 2018.

Inrichting van de BA in relatie tot de ervaring van belanghebbende (i) en (ii)

17. De algemene raad stelt voorop dat ingevolge artikel 9c, eerste lid, van de Advocatenwet de NOvA is opgedragen zorg te dragen voor de BA en bij of krachtens verordening de in het

tweede lid van genoemd artikel opgenomen onderwerpen nader vast te stellen. Met hoofdstuk 3 (Stage) van de Verordening op de advocatuur (hierna: “Voda”) is aan deze opdracht gevolg gegeven waarbij ingevolge artikel 3.23 van de Voda de uitvoering van de BA is gedelegeerd aan de UO. In het kader van de nieuwe inrichting van de BA is in 2005 de mogelijkheid voor juristen met actuele kennis en ervaring om een verkorte beroepsopleiding te volgen, komen te vervallen. Wel bestaat voor deze juristen met actuele juridische kennis en beroepservaring de mogelijkheid om de examencommissie vrijstelling te verzoeken van de verplichting tot het volgen van onderwijs in bepaalde onderdelen en het afleggen van de aan het onderwijs gekoppelde toets. Of en in hoeverre belanghebbende op die wijze is geaccommodeerd, kan geen onderdeel van de besluitvorming zijn op het voorliggende bezwaar, omdat de bevoegdheid daarvoor is gelegen bij de examencommissie.

18. Het voorgaande geldt mutatis mutandis voor de inrichting van de BA en de wijze (mondeling, schriftelijk of met een eindopdracht) en in welke vorm (multiple choice, open vragen of een combinatie daarvan) waarop toetsen worden afgenomen. De regelgeving dienaangaande is neergelegd in het opleidings- respectievelijk examenreglement.

19. Uit de hiervoor geschetste inrichting van de BA blijkt dat de regelgeving geen onderscheid maakt in ‘jonge’ en ‘oudere’ stagiaires. Allen hebben dezelfde mogelijkheden en kansen. Van leeftijdsdiscriminatie is dan ook geen sprake. Juist het tegemoet komen aan de wensen van belanghebbende inzake zijn minder ontwikkelde digitale vaardigheden, alsmede zijn ten opzichte van de jonge generatie advocaten achterblijvende typsnelheid zou leiden tot naar inzicht van de algemene raad onwenselijke positieve leeftijdsdiscriminatie.

20. Met inachtneming van het bovenstaande concludeert de algemene raad dat de onder (i) en (ii) geformuleerde gronden van bezwaar ongegrond.

Parallel lopende procedures en de onafhankelijkheid van de examencommissie (iii) en (iv)

21. Belanghebbende voert aan dat de regelgeving tekort schiet, omdat in de praktijk blijkt dat als een stagiaire gebruik maakt van de hem bij of krachtens de Advocatenwet ten dienste staande mogelijkheden het niet bij voorbaat is uitgesloten dat de desbetreffende stagiaire ingevolge artikel 8c, derde lid, van de Advocatenwet van het tableau wordt geschrapt nog voordat de examencommissie heeft beslist op een bezwaar dat betrekking heeft op de uitslag van een examenonderdeel dan wel de wijze waarop dat onderdeel is

afgenomen. Voorts is het mogelijk dat de schrapping wordt aangekondigd nog voordat is beslist door de algemene raad op het verzoek tot toekenning van een extra toetskans ingevolge de hardheidsclausule van artikel 3.19, negende juncto zesde lid, van de Voda.

22. De algemene raad verklaart ook deze onderdelen van het bezwaar ongegrond en overweegt daarbij het navolgende. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt in de procedure bij de examencommissie respectievelijk bij de algemene raad.

23. Ten aanzien van het bij de examencommissie gemaakte bezwaar vraagt belanghebbende de algemene raad zijn besluit tot schrapping per 3 september 2018 aan te houden totdat een onherroepelijke beslissing is genomen op het bezwaar inzake het examenonderdeel informatie- en bewijsvergaring. Dienaangaande merkt de algemene raad op dat van een onherroepelijk besluit pas kan worden gesproken als belanghebbende geen (hoger)beroepsprocedure aanspant tegen de beslissing op bezwaar door de examencommissie van 18 juli 2018. Nu belanghebbende van een dergelijk beroep ook tijdens het telefonisch horen geen gewag heeft gemaakt, houdt de algemene raad het ervoor dat de beslissing van de examencommissie onherroepelijk is geworden en belanghebbende derhalve niet voldoet aan het bepaalde in artikel 8c, derde lid, aanhef en onderdeel b, van de Advocatenwet met als gevolg schrapping van het tableau. In dat geval is nog slechts van belang de termijn waartegen ingevolge artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet de schrapping plaatsvindt. Daarop wordt onder (v) nader ingegaan.

24. Indien en voor zover belanghebbende wel beroep heeft ingesteld tegen de beslissing op bezwaar van de examencommissie zal voor de datum van – inmiddels – 3 oktober 2018 geen onherroepelijke uitspraak bekend zijn. Vaststaat dat die beslissing is gelegen na de datum van 3 oktober 2018, maar ook na 3 november 2018, zijnde de uiterste datum waarop ingevolge artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet schrapping plaatsvindt. Met inachtneming van het imperatief geformuleerde artikel 8c, derde lid, van de Advocatenwet in onderlinge samenhang gelezen met artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet leidt het voorgaande tot de conclusie dat ondanks het feit dat mogelijkerwijs nog geen sprake is van een onherroepelijke beslissing inzake de uitslag van het examenonderdeel informatie- en bewijsvergaring, dit de schrapping van het tableau ingevolge de artikel 8c, derde lid, van de Advocatenwet onverlet laat.

25. De beweerdelijke vooringenomenheid van de examencommissie bij de beoordeling van het bezwaar van belanghebbende dat ziet op het examenonderdeel informatie- en bewijsvergaring, omdat contact zou zijn geweest tussen de examencommissie en de

algemene raad, ontgaat de algemene raad. Zo al sprake zou zijn van een niet objectieve en onbevooroordeelde beoordeling van het bezwaar dient belanghebbende zich te richten tot de examencommissie.

26. Op het verzoek van belanghebbende tot toekenning van een extra toetskans ingevolge artikel 3.19, negende lid juncto zesde lid, van de Voda heeft de algemene raad in afwijzende zin beslist. Weliswaar is dit bij brief van 4 september 2018 bekendgemaakte besluit nog niet onherroepelijk in de zin van de Awb, maar dit laat onverlet dat ingevolge artikel 6:16 van de Awb een eventueel tegen laatstgenoemd besluit gericht bezwaar geen schorsende werking heeft. Voorts merkt de algemene raad op dat zelfs als belanghebbende bezwaar maakt tegen het besluit van 4 september 2018 het niet bij voorbaat vaststaat dat de beslissing op dat eventuele bezwaar binnen de periode, bedoeld in artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet, zal worden genomen. Indien en voor zover een dergelijk bezwaar gegrond zou worden bevonden en belanghebbende nog een extra toetskans zou krijgen, kan belanghebbende ingevolge artikel 3.22 van de Voda de desbetreffende toets afleggen. Indien belanghebbende zou slagen voor de toets kan belanghebbende de desbetreffende raad van de orde verzoeken om in aanmerking te komen voor hernieuwde inschrijving op het tableau. Gelet op het voorgaande voorziet de regelgeving derhalve in de mogelijkheid terug te keren in de advocatuur, maar laat onverlet dat gevolg moet worden gegeven aan de imperatieve bepaling van artikel 8c, derde lid, van de Advocatenwet.

Toepassing van artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet (v)

27. Belanghebbende voert aan dat hem de langst mogelijke termijn van zes maanden moet worden gegeven om hem in staat te stellen zijn dossiers over te dragen aan een op het gebied van het luchtvaartrecht deskundig advocaat. Enerzijds wordt het beroep tot toepassing van de in artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet bedoelde maximale termijn van zes maanden gebaseerd op de bijzondere praktijk die belanghebbende voert om welke reden het moeilijk zal zijn een geschikte opvolgende advocaat te vinden voor zijn cliënten. Anderzijds doet belanghebbende een beroep op de maximale termijn, omdat niet van hem kan worden verwacht dat zijn cliënten in een vroeg stadium al worden geïnformeerd over een mogelijke beëindiging van de praktijk, terwijl nog niet is beslist op lopende procedures waarmee zou kunnen worden bewerkstelligd dat belanghebbende tot uiterlijk 3 november 2018 op het tableau staat ingeschreven in plaats van 3 september 2018, inmiddels gewijzigd in 3 oktober 2018.

28. Zoals hiervoor reeds is uiteengezet, is in beginsel de uitkomst van andere nog lopende procedures niet van belang voor de vaststelling van de datum waartegen schrapping

plaatsvindt. In het voorliggende bezwaar heeft de algemene raad de nichepraktijk van belanghebbende al in zijn overwegingen tot schrapping betrokken. Om die reden heeft de algemene raad bepaald dat schrapping plaatsvindt vier maanden na de kennisgeving tot schrapping, te weten per 3 september 2018.

29. Thans blijkt dat belanghebbende op geen enkele wijze heeft geanticipeerd op het besluit tot schrapping van het tableau per 3 september 2018. Tijdens de mondelinge toelichting van belanghebbende op zijn bezwaar maakt belanghebbende zonder enige terughoudendheid kenbaar bewust te hebben afgezien van het informeren van zijn cliënten over de stand van zaken. Zolang geen zekerheid bestaat over de uitkomst van de met betrekking tot het examenonderdeel informatie- en bewijsvergaring gevoerde procedures acht belanghebbende het prematuur om een aanvang te maken met de overdracht van dossiers. Een dergelijke overdracht zou immers ook kunnen leiden tot een (vroegtijdig) verlies van cliënten met alle financiële consequenties van dien.

30. De algemene raad neemt belanghebbende een dergelijke attitude jegens zijn cliënten zeer kwalijk. Desalniettemin, juist in het belang van de cliënten van belanghebbende, besluit de algemene raad de schrappingsdatum van 3 september 2018 te wijzigen in 3 oktober 2018 van welke wijziging belanghebbende bij brief van 15 augustus 2015 mededeling is gedaan. Het is immers in deze situatie niet aannemelijk dat voor alle cliënten een behoorlijke overdracht van de lopende dossiers op het rechtsgebied van de internationale luchtvaart mogelijk zal zijn voor 3 september 2018.

31. De algemene raad hecht eraan kenbaar te maken dat zijn besluit tot aanpassing van de schrappingsdatum in deze specifieke situatie is ingegeven vanuit de gedachte dat cliënten niet de dupe mogen worden van het nalaten van belanghebbende om tijdig te handelen op een wijze als hiervoor aangegeven.

Conclusie

32. Met inachtneming van het bovenstaande, gehoord de mondelinge toelichting van belanghebbende op diens bezwaar, gelezen de overgelegde stukken en na afweging van alle betrokken belangen concludeert de algemene raad dat het belang van de cliënten en daarmee de kwaliteit van de advocatuur en een goede rechtsbedeling in deze specifieke omstandigheden prevaleert. Dit leidt tot het ongegrond verklaren van het bezwaar met dien verstande dat de schrappingsdatum is gewijzigd in 3 oktober 2018.

33. Het verzoek van belanghebbende tot vergoeding van de door hem gemaakte kosten in het kader van deze bezwaarprocedure wijst de algemene raad op grond van artikel 7:15, tweede lid, van de Awb af.

Beslissing

De algemene raad verklaart het bezwaar ongegrond en wijst het verzoek tot vergoeding van de door belanghebbende gemaakte kosten in het kader van deze bezwaarprocedure af.

Den Haag, 12 september 2018

De algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten,

Namens deze,

mr. R.G. van den Berg

algemeen secretaris

Deze beslissing is verzonden op 12 september 2018

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van deze

beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet

bestuursrecht.